

Kirjallinen kysymys KK 290/2026 vp

Lotta Hamari sd ym.

Kirjallinen kysymys tietoverkkoavusteisten petosten torjunnasta

Eduskunnan puhemiehelle

Tietoverkkoavusteisten petosten määrä on kasvanut Suomessa viime vuosina erittäin voimakkaasti. Kyse on kansainvälisesti miljardien rikollisuudesta. Suomessa poliisin tietojen mukaan vuonna 2025 ilmoitettiin yli 10 000 isoa tapausta, joiden rikosvahingot olivat 88 miljoonaa euroa. Tässä luvussa eivät ole mukana pienet, esimerkiksi tori.fi -palvelussa tapahtuvat tavaroita koskevat petokset. Rikokset toteutetaan usein kansainvälisesti, ja rikoshyödyt siirtyvät nopeasti ulkomaille, mikä vaikeuttaa rikosten selvittämistä ja varojen palauttamista uhreille.

Viranomaiset ovat lisänneet merkittävästi panostuksiaan näiden rikosten tutkintaan. Rikosten selvittäminen vaatii kuitenkin huomattavia poliisin, syyttäjälaitoksen ja tuomioistuinten resursseja, eikä jälkikäteinen tutkinta useinkaan johda rikoshyödyn palautumiseen asianomistajille. Keskeiseksi kysymykseksi onkin noussut rikosten ennaltaehkäisy.

Teleoperaattorit ovat tehneet toimia huijauspuheluiden estämiseksi, mutta on herännyt kysymys siitä, ovatko pankkien käytössä olevat menettelyt ja kannustimet riittäviä ehkäisemään asiakkaisiin kohdistuvia petoksia sekä tunnistamaan epäilyttäviä maksutapahtumia ennen varojen siirtymistä rikollisille.

Useissa Pohjoismaissa kuluttajansuojaa on vahvistettu pankkien vastuuta koskevilla erityissäännöksillä. Ruotsissa maksupalvelulainsäädännössä kuluttajan vastuu on rajattu enintään 12 000 kruunuun (n. 1 100 euroa) tilanteissa, joissa maksuvälineen oikeudeton käyttö on mahdollistunut kuluttajan törkeän huolimattomuuden seurauksena. Täysi vastuu syntyy vain silloin, kun kuluttajan menettelyä voidaan pitää erityisen moitittavana. Ruotsin korkein oikeus on lisäksi ratkaisukäytännössään katsonut, ettei pelkästään se, että kuluttaja on petoksen seurauksena luovuttanut tunnuksiaan rikolliselle, vielä osoita sellaista erityisen moitittavaa menettelyä, joka poistaisi korvaussuojan.

Kuluttajansuojan erilaisuus vaikuttaa myös pankkien kannustimiin kehittää petosten torjuntaa. On esitetty arvioita, että niissä Pohjoismaissa, joissa pankkien vastuu kuluttajille aiheutuneista vahingoista on laajempi, pankit ovat investoineet enemmän petosten ennakolliseen tunnistamiseen ja maksuliikenteen valvontaan. Samalla tietoverkkoavusteisten petosten torjunta on yhä tärkeämpää koko digitaalisen maksujärjestelmän luotettavuuden kannalta. Lisäksi poliisin, syyttäjälaitoksen ja tuomioistuinten resursseja säästyisi, jos näitä rikoksia pystyttäisiin ennaltaehkäisemään paremmin.

Kirjallinen kysymys KK 290/2026 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus arvioi pankkien nykyisten velvoitteiden riittävyyttä tietoverkkoavusteisten petosten ennaltaehkäisyssä,

selvittääkö hallitus mahdollisuutta lisätä pankkien vastuuta epäilyttävien maksutapahtumien tunnistamisessa ja estämisessä ennen varojen siirtymistä rikollisille,

arvioiko hallitus tarvetta uudistaa maksupalveluja ja kuluttajansuojaa koskevaa lainsäädäntöä siten, että tietoverkkoavusteisten petosten uhreiksi joutuneiden kuluttajien oikeussuoja vahvistuu muiden Pohjoismaiden käytäntöjä vastaavasti ja

aikooko hallitus selvittää mahdollisuutta ottaa käyttöön Ruotsin lainsäädäntöä vastaava kuluttajan vastuun enimmäismäärä tilanteissa, joissa kuluttaja on joutunut tietoverkkoavusteisen petoksen uhriksi?

Helsingissä 24.6.2026

Lotta Hamari sd
Anna-Kristiina Mikkonen sd
Johan Kvarnström sd
Saku Nikkanen sd
Hanna Laine-Nousimaa sd
Helena Marttila sd
Inka Hopsu vihr
Tiina Elo vihr
Maaret Castrén kok